

Riigi
valimisteenistus

RIIGI INFOSÜSTEEMI AMET

Uuendused valimiste tehnoloogias

Arne Koitmäe

Riigi valimisteenistuse juht

Tõnis Lepik

Riigi Infosüsteemi Ameti valimiste valdkonna tootejuht

XXI sajandil saavad kõik hääletada

- Palju erinevaid hääletamisviise
- Hääletada saab 7 päeva (E-P)
- E-hääletus E-L
- KOV 2025 20 aastat e-hääletamist
- Üle 70% hääletab enne valimispäeva
- 2023. aastal üle 50% hääli internetist

Õigusliku regulatsiooni täiendamine

- E-hääletamine valimisseaduses alates 2002. aastast
- Uusim redaktsioon jõustus 2024 (1. eelhääletamise päeval)
- E-hääletamise põhimõtted, toimingute täpsustatud kirjeldus, süsteemile esitatavad nõuded
- Täiendused ei muuda seniseid tööpõhimõtteid
- Uued võimalused:

mobiilseadmega hääletamine

Smart-ID kasutuselevõtt

Partnerlus RIA-ga seaduse alusel

- RIA ülesanded valimisseaduses:
 - Valimiste infosüsteemi arendus ja majutus
 - E-hääletamise süsteemi majutus
 - Infosüsteemide küberturvalisus
 - Täiendavad ülesanded kokkuleppel
- RIA kulud kaetakse riigi valimisteenistuse eelarvest
- RIA kulude kate olemas (RVT oma osaliselt)

Valimiste infosüsteem (VIS)

- Alates 2021. aasta KOV valimistest uus süsteem
- Elektroonilised valijate nimekirjad
- Elektrooniline kandideerimisdokumentide esitamine
- Moodne arhitektuur ja tarkvara raamistik
- Püsiv rahastus ja pidev arendus

Vaatlemine ja auditeerimine

Vaatlemine:

Vaatlusprogramm, toimingute avalikkus

Oluline on vaatlejate ettevalmistus

Auditeerimine:

Andmete terviklus ja selle kontroll on ka praegu tagatud

E-hääletamise lõpetamine ja valimiskasti andmekandjale talletamine RIA-s (2024)

E-ITS audit:

Esimene põhiaudit läbi viidud (2024)

E-hääletamise täiustamine

- Valijate nimekirja e-hääletamise fakti kohene edastamine (2024)
- E-häälte tühistusnimekirjade kontroll (2024)
- Smart-iD kasutuselevõtt (2025)
- Krüptogrammide võrdlus (2025)
- Elliptiliste kõverate lisamine ElGamal krüptograafiale (2025)
- Hääletamissedeli korrektsuse nullteadmustõestus (202?)
- Mobiiliga hääletamine (202?)

Millal saab mobiiliga hääletada

Toimiv m-hääletamise rakendus olemas, KUID –

- Vajab kaasajastamist, sest EHS ise ka uueneb
- Levitamise küsimused vajavad lahendust
- Kui lihtne on mobiilil tegelikult hääletada?
- Valimised toimuvad regulaarselt, pikemat pausi ettevalmistuseks ei teki
- Kasu m-hääletamisest vs ootused mugavusele ja e-lahenduste arengule
- Kindlasti vaidlustatakse

Täname!

Arne Koitmäe, arne.koitmae@valimised.ee

Tõnis Lepik, tonis.lepik@ria.ee